

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 80 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se racuna 10 kr. za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemam za četr leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledeška stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošijati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

O zidanji „narodnega doma.“

„Und ein solches Werk sollte nicht zu Stande zu bringen sein, wenn Alle dazu beitragen? Es wird ganz sicher zu Stande kommen! Es soll in kurzer Zeit aus der Erde wachsen, wenn jeder nach Kräften dazuthut! Odyssenus verstopte sich die Ohren, um den Gesang der Sirenen nicht zu hören! ich verstopte mir die Ohren, um nur nicht wieder die alten Unkenrufe zu hören, wie ich sie tausendmal hierhören musste: „Bei uns geht so etwas nicht; bei uns gibt man kein Geld.“

Te besede je napisal slovečki dunajski učenjak dr. Billroth, ko je v večernem listu „N. Fr. Pr.“ od 12. decembra plediral za ustanovljenje dobrodelne naprave na Dunaju. Njegove besede so pa kakor nalač izrezane in nalač govorjene za naše slovenske razmere zdaj, ko se mej nami govor o zidanju narodnega doma. Vsi brez razločka priznamo, da „narodni dom“ kot središče za narodno in socijalno življenje v sredi Slovenije je silno potreben, ker bi bil nova podloga večjega razvijanja naše stvari, nov uzrok pomnoženega rodovitnega narodnega ponosa, novo vabilo neodločnim domaćinom pristopiti v kolo rodu ljubov. Ali stvar do zdaj nij še rešena, nij se oglasilo še dovolj kapitala, pač pa se slišijo prazne teorije in odmajevanja: saj pri nas ne gre, počakajmo še, prezgodaj je, naj se kaj vladni sistem premeni, itd. Zatorej menda ne bude odveč, če stvar pojasnimo še enkrat kako zdaj stoji, in če onim rodoljubom, ki imajo denar in morejo, zopet na srce položimo prošnjo slovenske stvari, prošnjo, naj bodo patijotje kakor so — Magjari in drugi tudi mali narodi v tacih zadevah.

Odbor za zidanje „narodnega doma“ se je delil v odseke. Finančni odsek ima prvo delo, ker on mora še le podlogo dati. V tem odseku so znani ljubljanski rodoljubi, izkušeni in sami denarni možje. Ti so sklenili, da se skuša nabirati podpise deležev (ne akcij ali delnic) po 1000 gold., t. j. po postavi o zádrugah (genossenschaften) od 9. aprila 1873 št. 70. dr. z. Na ta način društvu, ki bi hišo „narodnega doma“ zidalo, ne bi bilo treba nobednega posebnega dovoljenja od vlade. Deležniki so kot zádruga lastniki hiše. Deleži po 1000 gold. bi se plačevali v teku dveh let in v osmih obrokih po 125 goldinarjev. Torej ne najedenkrat. Da odbor, kateri je sam prvi podpisal take deleže, (po 1, 2, 3 in 5) želi baš 1000 gold. in ne menj, uzrok je, ker misijo odborniki, da je z dobrim gospodarstvom in sporazunaljenjem lažja stvar, če se solastništvo „narodnega doma“ ne razdrobi preveč. Nekateri, ki so dozdaj delež po 1000 gold. podpisali, rekli so naravnost, da ko bi bili

deleži manjši, ne bi bili toliko vzeli. Računilo se pa je v odboru, da ako vzemo kolikaj oni rodoljubi, ki morejo, deleže po 1000 gold., pride potrebna svota 100.000 gold. lehko skupaj, samo da bi bilo treba nekaj odločnosti in ne poslušanja jamralcev.

Zidanje „narodnega doma“ v Ljubljani nij le tolikanj narodna žrtva, ono je in arodno reeno podvzetje za deležnike. Kdor podpiše jeden delež ali več, ta je solastnik velike hiše, ki se bode za „narodni dom“ zidala, in uživa procente, kolikor jih bode hiša nesla. Narodna društva namreč, ki so v Ljubljani, in ki so vsa pokazala v zadnjih celo neugodnih letih dobro življenjsko moč, nečejo in ne terjajo stanovanja v „narodnem domu“ za dar ali za znižano ceno. Čitalnica, ki zdaj plačuje okolo 1400 gld. na leto, platevala bode v novem poslopij za lepšo dvorano lehko več, nego plačuje zdaj, in isto tako tudi druga društva. Gostilnica večja, pravnera in dostojna v sredini narodnega življenja, bi tudi lastnikom hiše nesla. Poleg vsega tega zidajo deležniki „narodni dom“ še tudi tako, da zraven omenjenih prostorov za društva, ima tudi privatna stanovanja, štacune itd. Ker so v Ljubljani nove hiše za petnajst let davka proste, nij nobedne dvombe, da bode vloženi kapital nosil primerne gotove procente.

Po vsem tem bi človek gotovo mislil, da nij dvombe, da se bode „narodni dom“ zidal. Kaj nema naš narod toliko kapitalistov? Ima jih več, nego je za to potreba, kateri se zočijo narodnjake. Mi tudi še upanja ne izgubljamo. Samo da bi utihnili oni, ki, kakor zgornji „motto“ toži, tudi pri nas le pesimizem pridigujejo in „kukajo“ in tako še onim veselje za dobro stvar jemljo, ki ga imajo. Slavni odbor pa, ki se je tega težavnega dela lotil, naj ne popušča, ker če nameščano podjetje zvrši, žoli bode veliko zahvalo ne le narodne Ljubljane, temuč cele slovenske domovine.

Nov udarec po Nemcih.

Velik javk se bere po nemških novinah! Nemški prvak Bismarck je zopet zavzdignil nemško pest in zamahnil po zdanju ostanku nemške svobode, — če se o tej da govoriti. On ruši nekaznjivost poslancev. Take reakcijonarne naredbe nema še nobedna druga kontinentna država.

Iz Berlina se namreč glasi telegram 9. t. m.: Svetovalstvu zveze nemških držav je predložil knez Bismarck načrt nove postave zadevajočo kazensko oblast državnega zbora nad državnimi poslanci. Kazensko oblast bi izvrševala po tej postavi komisija, sestavljena iz obeh podpredsednikov in 10 državnih poslancev, in bi se morala sniti na zahte-

vanje predsednika, ali pa na predlog 20 poslancev. Ta komisija imela bi pravico poslance obsoditi: 1. na opomin ali ukor pred vso zbornico; 2. da bi moral obsojeni odpuščenja prositi pred celo zbornico; 3. izključiti bi smela obsojenega poslanceza za celi čas zasedanja državnega zborna; s tem je pa ob jednem tudi lahko združeno, da se dotični poslanec ne sme več v državnem zbor voliti, kar se lahko še posebej sklene. Ako se je državni poslanec takozivil, da je njegov čin kaznjiv po navadnem kazenskem zakoniku, potem se izroči kazenskemu sodniku. Ob jednem se sme tudi ukazati, da se govor ali izjava dotičnega poslance ne sprejme v stenografski zapisnik, in prepove še celo objavljenje po novinah.

Torej od samo 20 mameških poslancev (in tacih je na Nemškem posebno dosti) bodo odvisen govornik, ki bo hotel resnico povediti! Zares Nemci so izgled liberalstva in svobode!

Kaj porekó zdaj naši nemškutarji in naši Nemci à la Schönerer, kateri so tako poželjivo iz Avstrije v Nemčijo škili, pri nas „Wacht am Rhein“ popevali, in nemško izdajstvo kuhal? Bode li jih še vleklo v ta blaženi nemški „rajh“, kjer se jim plete bič za bičem? Kako so vendar ves čas od leta 1871 ti naši nemškutarji koprneli po Nemčiji, in nič drugega ne mislili, nego kako bi se dalo nas Slovence in Čehe ponemčiti, ali za ponemčenje godne pripraviti, da bi nas soboj povlekli v Prusijo, o katerej so mislili, da daje Avstriji samo „za milost“ še nekaj časa življenja. Kako se časi mené! Sicer imajo pa Nemci v „rajhu“ to — kar zaslužijo.

Zopet turška grozadejstva.

Volk ostane volk. Kdor bi mislil, da so Turki vsled zadnjih nesreč, in ko so bili od vseh strani tepeni, in na vsem životu obrežani, pametnejši in človečnejši postali, ta bi se motil. Dunajsk vladni list ima dopis iz Sofije, ki pripoveduje, da v Macedoniji mej Bolgari Salih paša grozno mesari in kolje. Nad 6000 ljudij, večjidel žen in otrok, je na begu pred turškimi vojaki potolčenih in poklanjih bilo, več kot 120 bolgarskih vasij so Turki požgali. Bolgari so pisali evropskej komisiji, naj se potegne zanje, a nič niso opravili. Jedini ruski knez Dondukov, upravitelj osvobojene Bolgarije, je pisal carju, in mu poročal, kako se Bolgarom v Macedoniji godi. Če se jih ruski car ne usmili, Evropa se jih ne bode, ker ona je gluha za svobodo Slovanov. — Dokler se bodo taki dogodki ponavljali, nij mogoče misliti, da bi se povrnil trajen mir v orientu. Veden in vedno se bodo ponavljali vzkipi tlačenih narodov, in miru ne bode prej, predno nij Turčin izgnan iz Ev-

rope, katerega dozdaj pridržuje in brani kramarsko angličanstvo, in pojedena zapadna Evropa. Hvala Bogu, da so Rusi in Srbi lani v turško telo tak močan klin zabili, da nij nikakor več sposobno živeti, ko bi tudi samo v sebi menj trheno bilo, nego je.

Politični razgled.

Notranje dežete.

V Ljubljani 11. januarja.

O glasu, da bode **ministerstvo Auerspergov** še ostalo na krmilu, piše duajska „Deutsche Zeitung“: „Če se bode ta vest obresničila, spada mej najžalostnejše, kar jih je novinstvo v Avstriji zadnja leta zapisati imelo. Naj se stoji na katerem koli strankarskem stališču, mora se priznati, da je ministerstvo Auerspergov popolnem dogospodariло . . .“

Praškim listom pa se z Dunaja telegra fuje, da je še zmirom mogoče, da bode „Wien er Zeitung“ necega belega dne iznenadila na rode avstrijske s čisto novimi ministri.

„Pester Corr.“ pak zopet tako govorji: „Vest, da ministerstvo Auerspergov, tako ka koršno je, ostane v službi, je vsaj pre zgodnja. Nč nij še odločeno. Auersperg se sam brani ostati v ministerstvu.

Iz Pešte se piše v „A. A. Ztg.“: Po skušanje Herbstovo, zvezati se s Čehi proti Magjarom, je pokazalo, da je desetletna zveza Magarov z Nemci skoro uže pretrgana, ali žuga strgati se. To je prvi nasledek bosanske politike, drugi nasledek za Magjare pa ne bodo izostali.

Vnanje države.

„Times“ poročajo, da je general **Totzelen** rekel, da bodo Rusi precej izpraznili Rumelijo in Bolgarijo, kakor brž podpiše Turčija separatni dogovor z Rusijo in izroči Podgorico Črnogorcem.

Preko Pariza se poroča, da Turčija zahteva naj se komisiji za osnovanje **Rumelijske obroka** mandata in delovanja za tri mesece. Rusija temu ne ugovarja, a terja, da ona sama vlada v Rumeliji tako dolgo, dokler se rumelijska ustava ne proglaši.

Iz Pariza sejavlja: Bey v **Tunisu** je storil vse, kar so Francoze zahtevali, torej ne bode kacih konfliktov.

O **afganskej** vojski se poroča iz Kalkute 9. jan.: General Roberts je prijel z malimi vojnimi oddelki močnega sovražnika, in ga popolnem premagal. Angleške izgube so majhene.

Italijani so v Rimu praznovali 9. januarja spomin smrtnega dneva Viktorja Emanuela. Nad 200 vencev se je prineslo v pantheon na rakev; gledišča so bila zaprta.

Papež Leo XIII. je spisal in izdal okrožnico, v katerej govorji živo proti socijalizmu, in priporoča vladam, da one morejo le v zvezi s cerkvijo socijalizmu vspešno ustavljati se. Zato opominja papež kneze in mogote, naj cerkev spoštujajo, in jej polno svobo do dajo. Naj se podpirajo ona društva mej rokodelci in delavci, ki so ustanovljena pod varstvom vere, in ki delajo na to, da bi udje s svojo osedo zadovoljni bili. — Papež imenuje socijalizem „smrtonosno kugo, ki se plazi v notranjo zvezo človeške družbe.“ Isto tako trdi, kar bodo luteranski Nemci neradi slišali, da ima socijalizem svoj izvor v protestantizmu, v odpadstvu od katoliške cerkve.

Dopisi.

Iz Škofje Loke 11. jan. [Izv. dop.] Jutri večer bode izredni občni zbor tukajšnje narodne čitalnice. Na dnevnem redu bode posvetovanje in končno pritrjilo prihodnjih prostorov čitalnice. Nij namen teh vrstic hvaliti jedno izmej dveh nasvetovanj, ali se potegovati za zdanje stanovanje, temuč to želim gg. udom na srce položiti, naj jim bode v prvej vrsti korist in napredovanje čitalnice mar, naj ne glasujejo iz osobnih razlo-

gov za jedno ali drugo; ampak to naj odobré, katero je iz občnih ozirov bolj pripravno. Ne more se tajiti, da poleg marljivega delovanja odbora, ima tudi priročno stanovanje mnogo vpljiva na dober vspeh in razvijanje društva. Pa tudi na delovanji odborovem ali posameznih je veliko ležeče. Koliko je nekdaj storil za povzdigo čitalnice g. Val. Pečnik. Po njegovem trudu in še nekaterih gospodov priredili so diletantje loški toliko dramatičnih predstav, da so skoro vse, kar čitalnica premore, prislužili. To je bila, reči se sme, „zlatá doba,“ pozneje je pa loška čitalnica tudi jela h rati, da si ravno ne bi bilo treba tega v mestu, kakor je naše.

Toliko je tedaj na marljivem delovanju odbora ležeče. Zato pa tudi upam, da se bodo novo-izvoljeni odbor potrudil, in nam pripravil več veselih večerov, ker to ne bode le v koriš čitalničarjev, ampak v prvej vrsti v prid čitalnice same. Pa tudi narodu in našej ideji v obče se more s tem koristiti. Pri nobenej priložnosti se ne more slovenski jezik bolje gojiti, ko ravno po dramatičnih predstavah. Potem tudi nasprotniki nam ne bodo očitali nemarnosti, in marsikdo, videč, da slovensko drevo lepo cvete, bode šel rad v njegovo senco.

Z **Vrhnike** 10. januarja. [Izv. dop.] Dne 31. decembra ravno preteklega leta je imela naša čitalnica svoj letni občni zbor, katerega se je toliko društvenikov udeležilo, da se je zborovati moglo. Temu malemu udeleženju je kriva nesloga mej društveniki zarad reči, ki še besede nij vredna. Žalostno je, da se tisti, ki se narodnjake imenujejo, in ki so udje društva, nečejo narodno, za omiko in zabavo vrhniških posestnikov skrbečo čitalnico bolj podpirati. — Pri omenjenem zboru se je od društvenikov potrdilo, da pri društvu vse pri starem ostane, ter so se volili v odbor gg.: Franjo Tršar za predsednika, Dragotin Kotnik za podpredsednika, Franjo Rus za denarničarja in Josip Prosen za tajnika; dalje gg. odborniki: Ignacij Javornik, Franjo Stojec, Matija Žitko in J. Lenarčič. Po zborovanji je bila domača tombola.

Omenjeni odbor je napravil veselico s tombolo na večer sv. treh kraljev, 6. t. m., katere se je žalibog tudi jako malo gospodov in dam udeležilo, ter je manjkalo plesalcev in plesalk. Pri tej veselici smo pogrešali tudi mnogo društvenikov, ki imajo zale hčerke ali sorodne gospice, ki bi bile brhke plesalke, kakor tudi sploh narodnjake od Borovnice, — kajti jedinega gospoda od ondukaj in par gospodov iz Bistre smo čast imeli videti.

Pa, dasiravno smo mnogo vrhniških gospodov in dam pogrešali, vendar se je veselica sploh solidno in redno vršila, ter je napravila udeležencem prijazen večer.

Društvo tudi nij imelo nobedne denarne izgube pri veselici, ker se je nekoliko največjavnih gospodov in dam te veselice udeležilo, ter so v denarnih zadevah več žrtvovali, nego jim je bilo treba.

Zapomnilo si bode tudi naše društvo one, ki se sramujejo udeležiti njegove zabave. Za naprej naj pa drugi veselice napravljajo, naše društvo bode pa plesalo, vsaj sitnostij in stroškov ne bode imelo.

Čitalnica.

Iz **Trsta** 8. januara [Izv. dop.] Slovensko politično društvo „Edinost“ je imelo na sv. treh kraljev dan zopet občni zbor v dvojni tržaške čitalnice. Reči moramo, da je bil še precej dobro obiskan, kajti počastili so zbor članovi tudi iz sosednje Istre. G. pred-

sednik, državni poslanec Nabergoj odpre sejo. Potem je bilo tajnikovo poročilo o delovanju minolega leta, iz katerega se je videlo, da je „Edinost“ za Primorsko velik faktor, kateri se čedalje tem bolje razvija in dela za narodne pravice. Posebno je to potrebno pri volitvah. Tu treba, da je politično društvo središče vsega političnega gibanja.

Potem je bila volitev novega odbora, kateri je bil seglasno izvoljen in sicer tako: predsednik je J. Nabergoj, podpredsednik V. Dolenc, tajnik J. Dolinar, denarničar Štef. Nadlišek; odborniki: J. Primožič, Jan Jurij dekan v Dolini, Fr. Šabec iz Podgrada, J. Gorjup, Fr. Novak, trgovec iz Trsta in J. Sancin. Za njih namestnike so J. M. Purič, M. Malalan, M. Vatovec, J. Gerlaneč, A. Metliko iz Klanca in Fr. Ravnik, župnik v Dvoru, oba iz Istre. Fr. Smrd, A. Trobec in M. Pečar. Ta imena so porok da bodo društvo tudi zanaprej neumorljivo delalo, krepko in neučinkljivo. Četvrto leto je nastopilo s tem občnim zborom. Bog daj, da bi še društvo za naprej krepko delovalo in bolj všečno napredovalo.

Lahoni uže pripravljajo svoj pot za prihodnje volitve. Tudi naše krde ločno stopilo v boj, ki bode a pot oster; hudo se bomemirili drug z drugim.

Z vsakim parnikom se odpelje mnogo kranjskih delavcev z raznim orodjem v Hercegovino in Bosno.

Z **Notranjskega** 9. jan. [Izv. dop.] (Krakocasna dogodbica na železniški postaji.) Vprašanje: „Kam želite peljati se?“ Odgovor: „Na Odšperek.“ — Stane toliko in toliko. Kmet vzame bilet in plača. Mej tem pride drugi kmetski popotnik, in zahteva vozni listek „na Lojbak“. Prvi popotnik — nekoliko dobre volje — hoče pokazati, da se je nemški res učil, ogovori sopotnika in se odreže: „Ihr werdt sich aber weit fahren!“ Nastane splošen smeh nad klasično nemščino. Nagovorjen kmet bi ga bil pak zato kmalu nabrisal, ker je menil, da hoče ž njim burke uganjanji.

Evo dokaza, kako potrebna je nemščina slovenskemu kmetu. A radi tega bodo postojni „kulturträgerji“ z notranjskim Ciceronom na čelu še dalje podpise nabirali za ustanovo nemških ljudskih šol.

Z **Glamod** pri Livnu v Bosni 2. jan. [Izv. dop.] Velik je sicer razloček mej našimi pokrajinami, mej lepo Goriško in tukajšnjimi vasmi, ali navadili smo se uže precej kot krepki domači fantje žalostnega in jednoglasega bosniškega življenja in v tem pač je loče vojak, da se privadi dežele, v katero ga pošljejo. Več jugoslovenskih šeg, običajev in navad, o katerih sem kot študent čital, sem uže osobno videl, opazoval in si jih zabilježil. V Glamoču pa, v bolj turškem mestu, ali bolje rečeno v vasi, v katerej je samo 7—10 kristijanskih družin, nij nič posebno izrednega, a vendar pričetkom mnogo novega. Vojaki našega bataljona se po prilikl zbirajo in pojejo, ozirom poslušajo domače naše slovenske pesni. Tudi čveterospev slovenski imamo, ki se pridno uri. 26. decembra smo mi v čveterospevu pri sv. maši v slovenskem jeziku peli. To je bilo vzvišeno, za Bosnjake nenavadno, a jako ljubo. Pater, ki je maševal, se je od večjega glasno jokal in pobozni tudi.

— Za nas bi bilo pravo zlato jabelko v srebrnej skledici, če bi kake stare liste „Slovena“ vdobiti zamogli, kajti v Glamoču ne

Citamo do sedaj nič. Bog nam daj duševne
brane.

Kr. IV.

Domače stvari.

— (Naš rojak) Gorenjec, sekcijski sestovalec Švegelj, je dobil od cesarja veliki križ ordna železne krone „v priznanje posebnih zaslug po povodu razprav na berlinskem kongresu.“

— (Sneg) nas je zapadel zadnja dva dni zopet. Na Krasu so bili zameti, da je železnica imela nekoliko zamud. V Trstu je bila silna burja s snegom.

— (Potres.) Iz Celovca se nam 11. jan. telegrafira: „Ob desetih in osem minut je bil pri nas izredno močan potres.“

— (Rojeni in umrli v Ljubljani leta 1878.) V Trnovske fari je bilo leta 1878 rojenih 98, umrlo jih 84; v predmestnej fari sv. Petra rojenih 300 (v mestu 187, na deželi 113), umrlih 281 (v mestu 186, na deželi 95). V mestnej fari sv. Jakopa je bilo rojenih 156, umrlo jih je 175. V frančiškanski fari rojenih 228 (proti 224 v letu 1877); umrlih 175 (proti 147 v l. 1877); poročenih je bilo 48 parov (proti 72 l. 1877). — V stolnej fari sv. Nikolaja rojenih 54 (1877. l. 51), umrlih 61 (65 leta 1877), poročenih 13 parov (23 leta 1877). — V deželnej bolnici jih je umrlo 362.

— (V hrvatsko-kranjskej provinciji frančiškanov) biva v 12 samostanih skupno 162 redovnikov, mej njimi 103 patri in 54 neduhovnih bratov. Po škofijah jih je: v Ljubljanski škofiji 35 patrov, 16 bratov; v goriški 13 patrov in 7 bratov; v lavantinskej 14 patrov in 9 bratov; v zagrebskej 23 patrov, 13 bratov; v tržaškej 7 patrov, 4 bratje; v senskej 10 patrov, 5 bratov. — Največ patrov je v Novem mestu, kjer obskrbujejo gimnazij in ljudske šole, to jo 14; potem v gorici 13, kjer imajo domače šole; v Ljubljani 13, kateri obskrbujejo veliko duhovnijo in poleg tega pastirstvo v deželnej bolnici in posilnej delavnici, pa še sicer mnogotero pomoč dele. Mej patri starosta je prečast. o. Benvenut Crobath, v 74 letu; mej brati pa Fr. Tobija Vernik, v 78 letu. Oba sta jubilanta in oba še v delavnosti, stanujoča v Ljubljanskem samostanu. Tukaj biva tudi podstarosta laikov, namreč, častni brat Paškal Komatar. Klerikov je 7, mej kaferimi so 3 patri v bogoslovskeh in 4 laiki v gimnazijalskih šolah.

,Dan.“

— (Cerkvene pesni.) V tiskarni J. Krajev v Novem mestu so prišle ravnokar na svitlo: „Cerkvene pesni“, mašne, Marijine in sv. telesa, za mešan zbor, vglasbil P. H. Satner. Zbirka obsega v ličnej obliku 16 lahkikh, dostenjnih pesnij; naročuje se pri g. J. Krajevu, ali pri skladatelji samem v Novem mestu, ter stane 50 kr. Kdor pošlje po nakaznici 50 kr., dobi jo „franco“.

— (Iz seje družbe kmetijske 5. dne t. m.) je poročati sledеče: Odbor je pritrdiril vsemu, kar je predsedstvo, ker se nij dalo seje čakati, odgovorilo na tri vprašanja, ki mu jih je o sadje- in vinorejskej šoli na Slapu stavil sl. deželni odbor tako le: 1) iz pregledanih spisov, po katerih se na slapskej šoli uči trtorejo in kletarstvo, je očividno, da se nauk prilega vsakej vinskej deželi, dolenskej vinoreji ravno tako kskor vipavskej in vsakej drugej; 2) vodji slapsko šole naj se dovoli obhoditi enkrat imenitevne kraje dolenske, in s tem potovanjem združiti podučevanje; 3) prav bi bilo, ako se

v občni zbor družbe kmetijske 29. dne t. m. iz slapske šole pošlje v razstavo in prodaj različnega sadnega drevja, trt in ondi pridevanega vina. — Ker gosp. Fr. Schollmayr, preselivši se v Rumunijo, ne prevzame potovanja v tuje dežele, da bi ondi ogledal, kako ravnajo z zasajevanjem in izrejevanjem beke, je sklenil odbor, naj bi se na korist deželi deželnemu inženirju gospodu Vičelinu, izvedenem v gozdarstvu, dovolilo kadar koli par tednov odpusta, da on to potovanje po želji sl. ministerstva kmetijstva nastopi, po teh skušnjah nauk o izrejevanji tega za domačo obrtniško koristnega drevja širi. O jednem pa pri tej priliki priobčimo, da je sl. ministerstvo kmetijstva z odpisom od 18. oktobra p. l. družbi kmetijskej odgovorilo, da je vlogo g. Filipa Cigoja iz Vipave za podelitev stipendije, s katero bi šel v tuje dežele košarstva se učit na korist naše domačije, izročilo c. kr. ministerstvu kupnijstva. — Sl. ministerstvo kmetijstva je pozvalo družbo, naj mu poroča o vsprehu vremenskih telegramov. Ker odboru ni znano, da bi se bil kdo na Kranjskem naročil na te telegrame, razen barona Apfaltrerna, križkega grajsčaka, gre vprašanie na tega gospoda. — 14. vprašanj c. kr. deželne vlade o zadevah škod, ki jih kmetijstvu prizadevata divjaščina in lov, se je izročilo gosp. dr. Ahašiču v poročanje. — V smislu spisa gosp. A. Baumgartnerja, vodje grotenhofe kmetijske šole, ki temeljito obravnava „pašne pravice na planinah“, je odbor sklenil, peticijo izročiti državnemu zboru, ob jednem pa tudi sl. ministerstvo kmetijstva prositi, naj blagovoli delati na to, da se gozdna postava pred drugači tako, da ne bode živinoreja na planinah škode trpela. — Prošnja županstva v Križu pri Kostanjevici za slamoreznicico se ni mogla uslušati, ker družba nema nobene državne zaloge za mašine, odgovori se pa županstvu, da se slamoreznicice dobivajo tudi v železniški prodajalnici Winklerjevej v Ljubljani po 48 do 65 gl. — Županstvu v Košani se naznana, da se sadna drevesa malo premožnim občinam po zeló niskej ceni dajejo iz primorske velike drevesnice, pa tudi v sadjerejskej šoli na Slapu niso draga. — Vodstvu premanske ljudske šole se odgovori, da družba nema nikakoršne državne podpore za sadjerejo. — 10. prošenj za podelitev denarnih premij za z boljšane senožeti se s priporočilim izroči sl. c. kr. ministerstvu kmetijstva. — Zahvalno se sprejme knjiga „statistischer Bericht über die volkswirtschaftlichen Zustände in Krain für das Jahr 1875“, katero je tukajšnja trgovska in obrtniška zbornica kmetijske družbi poslala. — Za ude v družbo kmetijsko so bili sprejeti slediči gospodje: vitez Josip Schneid Treuenfeld, c. kr. dvorni tajnik in grajsčak Zapriški pri Kamniku, — Venceslav Gol, c. kr. gozdni nadzornik v Ljubljani, — Ignacij Javornik, posestnik na Hribu, — Josip Lenarčič, posestnik na Vrhniku, — Karol Maier, trgovec na Vrhniku in Franc Suhadolnik, posestnik v Borovnici.

— (Razglas konjerejcem kranjskim.) C. kr. deželna vlada je po nasvetu družbe kmetijske sklenila, da, kakor prejšnja leta, bode tudi letos c. kr. komisija šla po deželi ogledavat žrebec tacih gospodarjev, kateri želijo za nje dovoljenja (licence) za letošnje spuščanje dobiti. Ta komisija pride v Radovljico 21. dne, v Kranj 22. dne, v Kamnik 24. dne, v Ljubljano pa 25. dne tega

meseca dopoludne ob 9. uri. V Ljubljani je kakor druga leta, preiskavanje žrebcev v živinozdravniščici na spodnjih Poljanah. Zrazen vojaških komisarjev sta v tej komisiji g. grajsčak J. F. Seunig, kot zastopnik družbe kmetijske in pa gosp. dr. Schindler, c. kr. živinozdravnik, kot zastopnik deželne vlade. C. kr. okrajnim glavarstvom je c. k. deželna vlada ukazala, da gospodarjem, ki imajo za pleme sposobnih žrebcev, na drobno vse povedo, kar jim je vedeti potrebno. Glavni odbor družbe kmetijske kranjske.

— (Splošno pogrebajo bratovščino), katere ud more postati vsakdo brez razločka starosti in spola in naj stanuje v katerem koli kraji avstrijske države, ustanovila je banka „Slavija“. Namen tej bratovščini je, da plačuje svojim udom pogrebe, razen tega pa daje sirotam ali dedičem umrlih udov denarne podpore do zneska 200 gold. — Doneski so tako neznatni, da je tudi najubožnejšemu mogoče pristopiti k tej bratovščini, katere ustanovitev bo posebno ustrezalo našej duhovščini po deželi, kjer do slej enake bratovščine niso poslovale. — Ker bi razširjenje te bratovščine gotovo bolje ko vse drugo spodbujalo ljudstvo k večji varnosti tudi v malih stvareh, nadejamo se, da v kratkem ne bude dosti hiš na Slovenskem, kjer bi se ne našla vsaj po ena knjižica te bratovščine. Banka „Slavija“ pa zasluži zato, ker se je te koristno in potrebne stvari zaužela, popolno priznanje.

Razne vesti.

* (Žaganje dobro za konje.) Uže starata navada je ladijarem ob Saari, da mej oves, ki ga dajejo konjem, kateri ladijo vlečjo navzgor vode, žaganje mešajo, in se konji prav dobro počutijo. Zato je sloveči francoski konjerejec F. Villeroy sam poskusil konje tudi z žaganjem krmiti, in piše zdaj, da se v konjskem želodci žaganje tako prebavi, kot slama ali otrobi, t. j. nekoliko, a napolni želodec, torej je dobro, da se mej oves meša, posebno, kadar je krme malo. Tretjina žaganja se baje sme primešati. Tudi kravam se sme primešavati žaganje. Tako pišejo oni, ki so skušali.

* (O kugi.) ki se je prikazala v okolici astrahanskej na Rusku, naznana „St. Petersburger Hero'd“ sledēče: Od astrahanskega guvernera dobilo je ministerstvo notranjih stvarij 28. dec. 1878 brzojavno vest, da se je v Jenotajevskovem o-krožji v kozaški stanicji Vetljanki mej prebivalci prikazala jako nalezljiva bolez. Zdravniksi so najprej mislili, da je ta bolez neke vrste mrzlice, a pozneje so izprevideli, da je kuga. Vsled tega dā kozaška vojna uprava ono mesto osamiti ali ogradiči s stražami, ter loči zdrave od bolehih. Ministerstvo je vse potrebno naredilo, da se ta strahovita bolez obmeji le na oni krai, ter je tja mnogo zdravnikov poslalo. Ljudje pa so hoteli bežati iz Vetljanke v sosednji Prižib. Od onih, koji so pobegli v Prižib, zboleli in umrli so širje. Dne 30. dec pak je javljal astrahanski guverner, da bolez jako pojedjava, in da od onega časa v Vetljanki nij nobeden več obolel. A v Prižibu, kamor se je kuga zanesla po osobah, koje so čitali psalme pri umrlih, umrl je vsakdo, kdo je zbolel. Kjer se je kuga prikazala, v tiste kraje nikdo ne sme, a tudi iz teh krajev ne ven. Izredni list „Vladinega Vestnika“ od 6. t. m. javlja, da se je vsled južnega vremena epidemija, koja je uže počela jenjavati, — z opet hujše prikazovati.

Listnična uredništva: Dopisniku iz C.: Priobčimo jedenkrat kasneje, zdaj se nam ne zdi opertuso.

Bergerjere pastile od smole so isto tako skušeno, kakor prijubljeno in jako ceno zdravilo in sredstvo zoper hripcavost, kašlj, zaslizenje, katar v dušniku, v glotki (kehlkopf), in v obči zoper katar v vseh

organih za sopenje, zato morale bi biti pri vsakem gospodinjstvu. — Dnevnih stroški zdravljenja 5 do 10 kr. Cena jednej puški od kostitara z navodom, kako se rabi, 50 kr. — Glavna zaloga v Ljubljani pri g. **J. Scoboda**, lekarnarju. (383—5)

Štev. 19374. (10—2)

Razglas.

Visoka c. k. deželna vlada je z razpisom od 17. decembra t. l. št. 8558,

25. januarja 1879.

kot tisti dan določila, ko se bodo domaći žrebci iz političnih okrajev mesta Ljubljane in okolice ljubljanske, ki se hočejo za pleme rabiti, pregledovali.

To se lastnikom žrebcov iz omenjenih političnih okrajev naznani s pristavkom, da se pregled določeni dan ob 10. uri dopoludne v tukajšnjem živino-zdravilnici na poljanski cesti prične, in da se dotične tiskovine za zapisnik in izkaze, kakor doslej v tiskarnici „Klein in Kovač“ dobodo.

Mestni magistrat v Ljubljani,
dne 27. decembra 1878.

Marko	Wir empfehlen	geschützt.
als Bestes und Preiswürdigstes		
Die Regenmäntel Wagendecken (Plachen), Belteinlagen, Zellstoffe		
der k. k. pr. Fabrik		
von M. J. Elsinger & Söhne		
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,		
Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.		
„Solide Firmen als Vertreter erwünscht.“		
(190—143)		

Tržne cene

v Ljubljani 11. januarja t. l.
Pšenica hektoliter 6 gld. 66 kr.; — rož 4 gld. 55 kr.; — jočmen 4 gld. 66 kr.; — oves 2 gld. 60 kr.; — ajda 4 gld. 55 kr.; — prosòd 4 gld. 71 kr.; — koruza 4 gold. 60 kr.; — krompir 100 kilogramov 8 gld. 21 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. 50 kr.; — masla kilogram — gl. 90 kr.; — mast — gld. 76 kr.; — špeh trišen — gl. 54 kr.; — špeh povojen — gl. 70 kr.; — jajce po 2½ kr.; — mleka liter 7 kr.; — govednine kilogram 54 kr.; — teletnine 50 kr.; — svinjsko meso 46 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 94 kr.

Nagla in gotova pomoč
zoper bolezni v želodci.

Dr. Rose

krepilni balzam,
najboljše in najizdatnejše sredstvo za
ohranitev zdravja,

čistitev in vzdržanje čistoči sokov in krvi ter
za pospešenje dobre prebave, dobiva se pravi
po 50 kr. in 1 gold.

vedno v zalogah: v Ljubljani pri lekarni-
čarjih: G. Piccoli, Jos. Svoboda, Erasmus
Birschitz; v Rudolfu vem: Dom. Rizzoli,
lekarnar; v Kočevji: Andr. Braun.

Vse lekarne in veje prodajalnice ma-
terijalij v Avstro-Ogerskij imajo zaloge tega kre-
pilnega balzama.

Glavna zaloga:

B. Fragner,

lekarna „k črnemu orlu“, Eck der Sporer-
gasse Nro. 205—III. in Prag.
Prepis.

Brandeis, 12. januarja 1876.

Visokočestiti gospod!

Uže olje časa sem trpel bolečine v želodcu ter se mi nij ljubilo jesti. Tu me je nekdo opozoril na Vaše zdravilo „dr. Rose krepilni balzam“ in jaz sem ga zavžil.

Porabivši prvo sklenico, opazil sem uže dober vseph in ko sem se nadalje rabil Vaš balzam, so bolečine v želodcu uže popolnem izginile, dobil sem zopet apetit in zdaj sem do celia zopet ozdravel.

Zahvaljujoč se Vam najprisrječajše, in naj-
toplječe priporočuječ „dr. Rose krepilni bal-
zam“ vsem bolim v želodcu, se beležim
z odličnim spoštovanjem

(85—21)

F. Staudigl.

Tujiči.	10. januarja:	Pri Slounu: Klekan iz Dunaja. — pl. Dewald	Pri Maliču: Burghardt iz Grada. — Schuster	Družiteljski zavodništvo izdeleki (13—1)
Enotni dž. dolg v bankovcih				
Enotni dž. dolg v srebrn.				
Zlata resa.				
1860 dž. posojilo				
Akcije narodne banke				
Kreditne akcije				
Napol.				
C. kr. oskrbi				
Srebro				
Družne marke				

Mi darujemo vsakemu

najpotrebnejše domače orodje, kakor: žlice za kavo in Jedi, nože in viliče itd. itd.

Od konkurznega upraviteljstva pred kratkim na nič prišlo velike angleške tovarne za britanija-srebro smo dobili poziv, naj vse izdelke od britanija-srebra, ki jih pri nas v zalogi imamo, za majheno odškodnino prevoza in ¼ delavske plače **darujemo**.

Ako se vpošlje znesek ali tudi proti povzetju cene, ki je pri vsacem izdelku označena, samo za povrnitev troškov prevoza iz Angleškega na Dunaj in majhen del delavske plače, dobode vsakdo sledeče

zastonj.

6 kom. britanija-srebrnih žlice za jedi, 6 kom. baš takovih žlice za kavo, vkupe 12 komadov, stalo je prej gld. 6, a sedaj stane vseh 12 komadov

vkupe gld. 1.95
6 „ britanija-srebrnih namiznih nožev z angleškimi ostrinami, 6 kom. baš takovih vilič, vkupe 12 kom., kateri so prej stali gld. 9, stoji zdaj vseh 12 vkupe 3.25

1 zajemalka za mleko, težke vrste, prej gld. 3, zdaj 85
1 britanija-srebra, prej gld. 4, zdaj 1.25

Poleg tega elegantni svečniki, par po gld. 1.—, 2.—, 2.50, 3.—; zdelelice po kr. 50, 75, 80, gld. 1.—, 1.40; majolike za kavo ali čaj po gld. 2.—, 2.50, 3.—, 4.—; sladkorne klešče po kr. 35, 40, 80, gld. 1.; sladkorne púšice po gld. 2.—, 2.80, 4.—, 5.50, 7.—; sladkorne siphnice po kr. 25, 40, 75, 90, gld. 1.—; sklenice za kis in olje po gld. 2.50, 2.80, 3.50, 4.75, 5.—; púšice za surove maslo po kr. 75, 95, gld. 1.70, 2.80, 3.25, 4.—; ter še mnogobrojni izdelki.

Osobitega pozora vredno.

6 komadov namiznih nožev, z najfinjejsimi ročaji od britanija-srebra, z angleškimi jeklenimi ostrinami, 6 komadov baš takovih vilič, 6 komadov težkih izvrstnih žlice za jedi, 6 komadov baš takovih žlice za kavo, vkupe 24 komadov, ki so prej stali gld. 15, stane zdaj vseh 24 komadov le gld. 4.60.

Te stvari so izdelane od najfinjejsega britanija-srebra, ter se da ostane njih barva vedno bela.

Naj se tedaj vsakdo z naročili pohtiti, ker se bode radi take cene kmalu vse pokupilo. Naslov in jedini kraj, kjer se more vse to naročiti v c. kr. avstro-ugarskih deželah je:

Glavna zaloga izdelkov od britanija-srebra
Blau & Kann, Wien, I., Elisabethstrasse 6.

Nove ponudbe.

Udano podpisani umetniški in trgovinski vrtar naznanjan, da ima veliko zaloge svežih kamelij in drugih lepih cvetnic, ter se priporoča p. n. občinstvu in svojim čestitim naročnikom za izdelavanje šopkov in mrtvaških vencev vsake baže. Vse mej cvetličarstvo spadajoče stvari dobivajo se po semešno niskih cenah, kakor se tudi za to skribi, da se naredé hitro in jako okusno.

Nadalje postrežo tudi lehko z mnogo velicimi ali malimi, domaćimi ali tujimi rastlinami za ozlašanje na plesiščih, pri pogrebih, ali drugih svečnostih.

Ako koga izmej mojih naročnikov ob času mojega petmesčnega bavljenja z okupacijsko armado v Bosni moj polnomočnik nij zadovoljil, potem prosi podpisani mnogokrat oproščenja, ter objubuje, da se bode v prihodnje vedno le trudil, da bode vsem naročnikom najboljše vstrege.

Množih naročil prosi z največko udanostjo

Alojzij Korzika,

umetniški in trgovinski vrtar v Ljubljani, (5—2) na poljanski cesti št. 12, nova.

G. PICCOLI,

lekar v Ljubljani, na dunajske cesti „pri angelju“, priporoča:

i. Tr. Rh. Comp. sploh imenovana Franc-ova esenca,

izvrstno pomaga zoper vse notranje bolezni v želodcu, pri telesnih zaprtjih, hemoroidih itd. Ta tinktura se vsakej družini najgorkeje priporoča, ker je uže veliko tisoč ljudem k zdravju priporočena. Steklonica s podukom o rabi vred velja 10 kr.

2. Dr. Mora-ovo zdravilo zoper mrzlice pomaga pri tej bolezni neizmotljivo, steklonica velja 80 kr.

3. Malinčni sok (Himbeerabguss) iz domačih, gorskih malin, v steklencih, ki drže 1 kilo — po 80 kr. — Temu, ki več kupi, še coneje.

4. Anaterinina ustna voda, steklonica velja 60 kr. in zobni prah, škatljica po 40 kr.

5. Prah za pokončanje bolih, ščurkov in druzega mrčesa iz pravih dalmatinskih rož, paket po 10 kr.

6. Homeopatična apoteka, popolnem uređena po prof. Haager-ju.

1 steklonica jagodje velja 10 kr.

1 steklonica tinkture velja 20 kr.

Vsako zdravilo se natanko po naročilu privari v zahtevanju stopni močno.

7. Dorsch — ribje olje, se rabi zoper škrofelije, škrofelnastne kostne bolezni, sušico, kašelj i. t. d., steklonica velja 60 kr., z železodiljom 1 gld.

Gospod G. Piccoli, lekarničar v Ljubljani.

Kašelj in teksa sapa sta mo hudo nadlegovala, zato sem po zdravnikovem nasvetu tri meseca zavžival Vaše Dorschovo ribje olje z železodiljom. — Uže po zavžitji nekoliko steklencem sem cutil veliko olajšanje, — zdaj pa se imam samo izvrstnejši zdravilnejši moči tega olja zahvaliti, da sem kašelj čisto odpravil, in svoje zdravje zopet zadobil. Zato morem to zdravilo očitno najgorkeje priporočiti.

V Ljubljani, dne 9. septembra 1878.
Janez Kilar, trnovski kaplan.

Pismena naročila z naslovom: G. Piccoli, lekarna v Ljubljani, se točno izvršujejo proti poštнемu povzetju. (337—27)

Olje za sluh

stabnega nadlečnika dr. Schmidt-a, zdravi vsako gluhost, ako nij prirojena (ako kdo teško sliši, ali mu v ušehi šumi, se takoj ozdravi).

Cena jednej sklenici z navodom kako se rabi 2 gold., v provincije razposilja se franco proti poštni nakaznici z 2 gld. 40 kr.

Glavno zalogu ima Julius Grätz, Dunaj, VI., Mariahilferstrasse Nr. 79.

Spričevalo. Več nego 12 let nij sem vseid bolezni na levo uho nič slišal, kar me je tako motilo, in mi je bilo sitno pri menjem poslovanju; vsa sredstva niso nič pomagala, dokler me nij star prijatelj na vaše olje za sluh opozoril. Ker sem pa uže toliko porabil bil, hotel sem tudi to, in doživel sem veselje, da sem slišal zopet uže v 14 dneh, ko sem se le pol sklenice porabil. Vsem na ta način bolnim se z najboljšo vestjolahko najtoplje priporočati. (429—7)

Julius Steinberg, Fürstenwalde.